

2/11 2022
alibi met
inblik opm

Aan

Minister van SZW, Minister van BZ, Staatssecretaris van
JenV, Staatssecretaris van BZK

TER BESLISSING

Datum
27 oktober 2022

nota

Nota voorstel uitwerking motie ongewenste tweede
nationaliteit

Aanleiding

- Kamerlid Paternotte (D66) heeft op 28 mei 2020 zijn initiatiefnota 'Bescherm Nederlanders met een ongewenste tweede nationaliteit' aangeboden aan het Kabinet. Aanleiding van zijn initiatiefnota was het Manifest 'Keuzevrijheid in nationaliteit', aangeboden aan de Tweede Kamer, opgesteld door twaalf Nederlanders met een tweede Marokkaanse nationaliteit (zie bijlage 4).
- Tijdens het Nota-overleg over deze initiatiefnota op 4 februari 2021, is een viertal moties ingediend door Kamerlid Belhaj (D66) c.s. Eén motie is belegd bij BZK, één bij SZW en twee bij BZ. De coördinatie van dit onderwerp is bij SZW belegd (zie bijlage 2).
- In deze nota wordt de afdoening van de SZW-motie en de concept-Kamerbrief voorgelegd; de overige moties zijn al afgedaan¹. Ook wordt een vervolgtraject voorgelegd waarmee het Kabinet tegemoet komt aan de onderliggende behoefte van de ondertekenaars van bovenstaand manifest.

Bijlage(n)
4

Geadviseerd besluit

Beslispunt 1: a. MSZW wordt geadviseerd in te stemmen met de afdoening van de SZW-motie (zie kernpunt 1).
b. Alle betrokken bewindspersonen wordt geadviseerd in te stemmen met het standpunt aangaande het register ongewenste nationaliteiten (zie kernpunt 2).

Beslispunt 2: Alle betrokken bewindspersonen wordt geadviseerd in te stemmen met de concept-Kamerbrief (zie kernpunt 4 en bijlage 1).

Beslispunt 3: Alle betrokken bewindspersonen wordt geadviseerd in te stemmen met het kabinetsstandpunt en inzet, dat blijvende aandacht zal zijn voor het onderwerp 'ongewenste tweede nationaliteit' via:
a. Ondersteuning maatschappelijk debat, in plaats van *actieve* inzet op een register (zie kernpunt 3a),
b. Inzetten op een traject 'bewustwording juridische consequenties van het hebben van een tweede nationaliteit' (zie kernpunt 3b).

¹ Betreffende BZ-moties: Kamerstuk 35475, nr. 12; Kamerstuk 35 925 V, nr. 49
Betreffende BZK-motie: Kamerstuk 35 475, nr. 13

- c. Langdurige borging van het onderwerp in onderzoekslijn (zie kernpunt 3c).
- d. Voortzetten internationale inzet om wanneer opportuun vanuit Nederland aandacht te vragen voor het onderwerp 'wens tot keuzevrijheid bij afstand doen van tweede nationaliteit'.

Datum
27 oktober 2022

Beslistermijn: U wordt gevraagd snel te reageren, zodat de Kamerbrief ruim voor het Wetgevingsoverleg Integratie en maatschappelijke samenhang op 21 november in de Kamer ligt (zie planning).

Kernpunten

Kernpunt 1: Motie Belhaj 'hulp bij verzoek tot afstand'

De motie 'Hulp bij verzoek tot afstand Marokkaanse nationaliteit' ligt bij SZW vanwege de raakvlakken met integratievraagstukken en de contacten die SZW heeft in gemeenschappen waar dit vraagstuk leeft.

In de concept-Kamerbrief wordt de motie afgedaan. De boodschap van de Kamerbrief op dit punt is dat de ondertekenaars graag ondersteuning zouden willen van de overheid bij het afstand doen van hun tweede nationaliteit waar dit in de praktijk problemen oplevert. Tegelijkertijd hebben ze begrip voor de grenzen van wat het Kabinet kan betekenen voor Nederlanders met een ongewenste tweede nationaliteit. Ze zien een rol voor het Kabinet gericht op het vergroten van de bewustwording en het ondersteunen van het maatschappelijke debat. Hierover wordt in kernpunt 3 een voorstel voor vervolgacties gedaan.

Kernpunt 2: Vraagstuk register en het coalitieakkoord

In plaats van actief in te zetten op een register, is het ambtelijk advies gezamenlijk (met de betrokken departementen) te kijken naar alternatieven waarmee tegemoet wordt gekomen aan de *onderliggende behoefte* van een register ongewenste nationaliteiten.

In het coalitieakkoord staat het volgende over een register:

"Voor mensen met een meervoudige nationaliteit die alleen de Nederlandse nationaliteit als enkelvoudige nationaliteit wensen maar hun andere nationaliteit(en) niet kunnen afstaan, ondersteunen we een privaatrechtelijk Nederlands register ongewenste nationaliteit."

In de afdoening van de BZK-motie over een register ongewenste nationaliteiten (zie bijlage 2), kwam vanuit de klankbordgroep de aanbeveling voor een publiekrechtelijk register. Vanuit de overheid wordt een publiekrechtelijke register niet als wenselijk gezien, vooral omdat er geen enkel recht aan kan worden ontleend, het de ervaringen/problemen die betrokkenen ervaren niet oplost en de overheid deze gegevens niet nodig heeft voor de uitoefening van overheidstaken. Daarnaast dient de overheid (zoals gezien in de toeslagenaffaire) zeer voorzichtig om te gaan met gegevens over nationaliteit.

Voor de ondertekenaars is een privaatrechtelijk register niet wenselijk. In het gesprek met een deel van de ondertekenaars op 6 september jl. is besproken dat zowel een privaats- als een publiekrechtelijk register niet tegemoet komt aan de doelstellingen van de klankbordgroep, namelijk inzicht krijgen in de problematiek en vergroten bewustwording. Een register zal namelijk geen volledig beeld geven van het aantal mensen dat een tweede nationaliteit als ongewenst ervaart (omdat

een deel zich niet zal registreren) en de overheid zal een register niet actief promoten, omdat dit niet past bij de neutrale positie van de overheid. Ingeval een particulier initiatief ontstaat voor een privaatrechtelijk register, kan het Kabinet dit nog steeds ondersteunen; het kabinetsstandpunt uit het coalitieakkoord blijft daarom staan.

Datum
27 oktober 2022

Kernpunt 3: Voorstel vervolg op de moties

Om de beoogde doelen van het register (namelijk het krijgen van zicht op de problematiek m.b.t. het hebben van een tweede nationaliteit en het creëren van bewustwording vanuit de overheid) te ondervangen, wordt een aantal acties voorgesteld.

A. Verkenning 1: Verkenning ervaringen dubbele nationaliteit in relatie tot binding met Nederland

Een kwalitatieve verkenning naar de impact die het hebben van een tweede nationaliteit (ongeacht van welk land de tweede nationaliteit afkomstig is) kan hebben op het ervaren Nederlanderschap. De resultaten van de verkenning moeten leiden tot aanbevelingen voor beleid en een bijdrage leveren aan het bespreekbaar maken van dit onderwerp. Deze verkenning wordt door SZW uitgezet en is een invulling van de toezegging uit de Kamerbrief van 9 mei jl. om een eenmalig burgerpanel te organiseren.²

B. Verkenning 2: Verkenning naar juridische dilemma's gerelateerd aan dubbele nationaliteit

In beeld brengen van belemmeringen die Nederlanders ervaren, omdat de wetgeving van het land van hun tweede nationaliteit niet aansluit bij de Nederlandse wetgeving. Het doel hiervan is kennisoverdracht en vergroten van bewustwording.

C. Structurele borging onderwerp in bestaande onderzoekslijnen

Het kabinet borgt het onderwerp 'hoe het hebben van een tweede nationaliteit doorwerkt in het ervaren Nederlanderschap' in bestaande onderzoekslijnen. Dit kan bijdragen aan erkenning voor de spagaat en dilemma's die Nederlanders met een (ongewenste) tweede nationaliteit mogelijk ervaren.

Kernpunt 4: Concept-Kamerbrief

U vindt de concept-Kamerbrief in bijlage 1. Hoofdpunten uit de concept-Kamerbrief:

- Geen actieve inzet op een privaatrechtelijk register. Wel wordt een maatschappelijk initiatief hierop nog steeds ondersteund.
- Er wordt gekeken naar een pakket aan voorstellen dat aan de onderliggende hulpvraag voldoet (kernpunt 3). Hierbij worden de initiatiefnemers van het Manifest betrokken.

Planning

Tijdens het CD Inburgering en Integratie van 6 juli jl. is het onderwerp ongewenste tweede nationaliteit besproken. De Tweede Kamer wacht op een vervolg. Deze brief wordt door MSZW ondertekend, mede namens de bewindspersonen van betrokken departementen BZK, BZ en J&V. Het streven is om de Kamer voor het WGO Integratie en maatschappelijke samenhang van 21 november 2022 te informeren.

² Kamerstuk 35 475, nr. 13

kan dit nu
als discussie
worden gezien?
Dubb met
≅ minde
bened NL?

En hier mee
zijn onderwerpen
het eens?

✓
✓

Toelichting

Overzicht van de bijlagen:

Datum

27 oktober 2022

Nr.	Inhoud	Verzending naar TK?
1.	Concept Kamerbrief	Ja
2.	Overzicht moties en tijdlijn (factsheet)	Nee
3.	Samenvatting gesprek 6 september jl.	Nee
4.	Factsheet Manifest en initiatiefnota	Nee

